

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

Warszawa, 31 grudnia 2012 roku

ZEW/500/40-1/2012/EM

Pan
Marek Posobkiewicz
p.o. Głównego Inspektora Sanitarnego

Szanowny Panie Ministrze,

uprzejmie informuję, iż otrzymuję od rodziców dzieci w wieku przedszkolnym sygnały o łamaniu ich praw poprzez wprowadzanie przez przedszkola, punkty przedszkolne, inne formy wychowania przedszkolnego lub oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych niekorzystnych dla dzieci rozkładów dnia w tych placówkach. Rodzice skarżą się, że chcąc wymusić na nich dłuższy pobyt dzieci w przedszkolu - ponad pięć bezpłatnych godzin, podczas których jest realizowana podstawa programowa wychowania przedszkolnego - dyrektorzy ustalają powyższe zajęcia w bardzo wczesnych godzinach porannych (6.30-11.30) lub późnych godzinach popołudniowych (12-17). W opinii opiekunów jest to rozwiązanie krzywdzące dzieci, bo uniemożliwiające im właściwe przyswajanie wiedzy (są zaspane lub zmęczone, niezdolne do właściwej koncentracji). Należy przy tym podkreślić, że problem dotyczy bardzo małych dzieci, bo w wieku od 3 do 6 lat (a w szczególnych wypadkach nawet 2,5 -latków).

W związku z powyższym, na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 2 oraz art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), proszę Pana Ministra o analizę problemu i przedstawienie opinii, czy wprowadzanie przez przedszkola zajęć z realizacji podstawy programowej wychowania przedszkolnego w wyżej opisanych godzinach nie narusza zasad higieny pracy umysłowej tak małych dzieci.

Z szacunkiem
Marek Michalak

Warszawa, dn. 14-01-2013

GLÓWNY INSPEKTOR SANITARNY

GIS-PZ-HD-0730-2/WO/13

Pan Marek Michałak
Rzecznik Praw Dziecka

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 31 grudnia 2012 r. dotyczące rozkładu zajęć edukacyjnych w przedszkolach uprzejmie informuję, że podczas planowania zajęć należy uwzględniać możliwości percepcyjne dzieci wynikające z okresu rozwojowego i dobowego rytmu aktywności. Podczas zajęć edukacyjnych od przedszkolaków wymaga się skupienia i koncentracji uwagi. Długość odpoczynku musi być proporcjonalna do długości zajęć. Zajęcia powinny być planowane tak aby zapewnić jak najkorzystniejsze dla dzieci warunki edukacyjne.

Przepisy prawa nie regulują przedmiotowego zagadnienia, tj. nie ma zapisu określającego godzinę rozpoczynania zajęć edukacyjnych. Ze względu na dobro dzieci należy jednak dążyć do zapewnienia jak najkorzystniejszych warunków z uwzględnieniem prawa do rozsądnej godziny rozpoczynania zajęć.

Podstawa programowa wychowania przedszkolnego dla przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych (Dz. U. z 2007 r. Nr 157, poz. 1100 z późn.zm.) określa, że wychowanie przedszkolne obejmuje wspomaganie rozwoju i wczesną edukację dzieci od trzeciego roku życia do rozpoczęcia nauki w klasie pierwszej szkoły podstawowej. (...) Przedszkola (oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych) zapewniają opiekę, wychowanie i uczenie się w atmosferze akceptacji i bezpieczeństwa. Tworzą warunki umożliwiające dziecku osiągnięcie gotowości szkolnej. (...) Celem wychowania przedszkolnego jest wspomaganie i ukierunkowywanie rozwoju dziecka zgodnie z jego wrodzonym potencjałem i **możliwościami rozwojowymi** w relacjach ze środowiskiem społeczno-kulturowym i przyrodniczym. Wynikające z powyższego celu zadania, dostosowane do potrzeb i możliwości rozwojowych dziecka, nauczyciel realizuje w ramach określonych obszarów edukacyjnych. (...)

Ponadto rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół. (Dz. U. 2001r. Nr 61, poz. 624 z późn. zm) określa następujące wymagania:

§ 6. 1. Praca wychowawczo-dydaktyczna i opiekuńcza prowadzona jest na podstawie programu wychowania przedszkolnego.

2. Godzina zajęć w przedszkolu trwa 60 minut.

2a. Na wniosek rodziców (prawnych opiekunów) w przedszkolu mogą być prowadzone zajęcia dodatkowe.

3. Czas trwania zajęć prowadzonych dodatkowo, w szczególności zajęć umuzykalniających, nauki języka obcego, nauki religii i zajęć rewalidacyjnych, **powinien być dostosowany do możliwości rozwojowych dzieci (...) i wynosić:**

1) z dziećmi w wieku 3-4 lat - około 15 minut,

2) z dziećmi w wieku 5-6 lat - około 30 minut.

§ 8. 1. Szczegółową organizację wychowania, nauczania i opieki w danym roku szkolnym określa arkusz organizacji przedszkola opracowany przez dyrektora przedszkola. Arkusz organizacji przedszkola zatwierdza organ prowadzący.

2. W arkuszu organizacji przedszkola określa się w szczególności:

1) czas pracy poszczególnych oddziałów,

2) liczbę pracowników przedszkola, w tym pracowników zajmujących stanowiska kierownicze,

3) ogólną liczbę godzin pracy finansowanych ze środków przydzielonych przez organ prowadzący przedszkole.

§ 9. 1. Organizację pracy przedszkola określa ramowy rozkład dnia ustalony przez dyrektora przedszkola na wniosek rady pedagogicznej, z uwzględnieniem zasad ochrony zdrowia i higieny pracy, zasady określonej w § 5 ust. 2-5 **oraz oczekiwań rodziców** (prawnych opiekunów).

2. Na podstawie ramowego rozkładu dnia nauczyciel (nauczyciele), któremu powierzono opiekę nad danym oddziałem, ustala dla tego oddziału szczegółowy rozkład dnia, **z uwzględnieniem potrzeb i zainteresowań dzieci.**

§ 10. 2. Statut przedszkola określa:

1) dzienny czas pracy przedszkola ustalony przez organ prowadzący na wniosek dyrektora przedszkola i rady przedszkola, w tym czas przeznaczony na realizację podstawy programowej wychowania przedszkolnego, nie krótszy niż 5 godzin dziennie,

3) dodatkowe informacje o organizacji pracy przedszkola,

- 4) zasady odpłatności za pobyt dzieci w przedszkolu i odpłatności za korzystanie z wyżywienia przez pracowników, ustalone przez organ prowadzący.

Istotne jest również zapewnienie uczniom dostępu do świeżego powietrza, zgodnie z § 12 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. *w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach* (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.). Efektywne wietrzenie sal lekcyjnych przez pełne 10 minut pozwala na zmniejszenie się zawartości dwutlenku węgla w powietrzu nagromadzonym podczas zajęć. Dzieci w wieku przedszkolnym powinien mieć możliwość spożywania posiłków co ok. 3 godziny, co jest niezbędne do zachowania sprawności umysłowej i fizycznej przez cały dzień a także możliwość uzupełnienia wody w organizmie.

Podzielam stanowisko rodziców, że wyznaczanie wczesno porannych lub późno popołudniowych godzin nauki jest krzywdzące dla dzieci i ich rodziców. Należy rozważyć wprowadzenie zapisu prawnego, który określi, że 5 bezpłatnych godzin edukacyjnych powinno być zaplanowane w czasie pomiędzy godzinami 8.00 a 14.00.

z wyrazami szacunku

p.o. Głównego Inspektora Sanitarnego

Marek Posobkiewicz